

RAMOCSAHÁZY MIHÁLY KÖNYVLAJSTROMA
1614-BŐL A NYITRA-EGYHÁZMEGYEI KÖNYVTÁRBAN.

Közli: VÁGNER JÓZSEF.

A Könyv-Szemle már sok érdekes XV. és XVI. századi könyvlajstrom közlésével gyarapította régi könyvtáraink ismeretét. Közleményem ugyan csak a XVII. század elejéről való; minthogy azonban a bibliographiában is szem előtt tartandó a „colligite fragmenta, ne pereant,“ ez is szerény adalékul szolgálhat a fönnebbi cél eléréséhez. A nyitra-egyházmegyei könyvtár rendezése alkalmával Desid. Erasmus Roterodamus „*Epistolarum Opus. Basileae, ex officina Frobenii, A. 1538. 2x.*“ czimű munkájának czimlap előtti levelén ezen feljegyzést találtam:

Huncece tenet *Michael* lepidum modo iure libellum,

Ramocza ¹ quondam vera propagō viri.

Emtus Sarospatachini fl 1. d. 25. Mensis Nov. 16^a. 1601.

Ezen sorok alatt, ugyanazon kéz írásával következő könyvlajstrom közöltetik:

Catalogus Librorum de Patria allatorum.

Ioannes Ravisius Textor. ²

¹ E régi nemes család Nagy Iván szerint (M. O. családai 9. k. 631. l.) Szabolcs megyéből származott és előbb Romócsai, később Ramócsaházy névvel élt. Már 1388. évben említettik Ramócsai Péter, kinek Zsigmond király a Latorcza vízvámját adományozta. (Fejér, Cod. Dipl. X. 1. 448. l.) Egy másik, szintén Mihály nevű tagja e családnak Hollós Mátyás király idejében Geréb László erdélyi püspök helynöke volt. (Buday Fer. Polg. Lex. II. kiad. 3-ik köt. 91. l.)

² Ravisius Textor ismert művei ezek: De Passione Christi. s. l. et a. 4 r. — Epitome Epithetorum. Lugduni 1570. 12 r. — Epithetorum opus absolutissimum. Basil, 1585. és Genevae 1606. — Epistolae. Genevae 1613. 12 r. — (Weislinger. Catalogus impress. Librot. in Biblioth. Ord. S. Joannis Hierosol. Argentorati 1749. 202. l.) E munkák melyikét bírta Ramócsaházy? meg nem határozható.

Pauli Manutii Epistolar. liber.

M. T. Ciceronis Epistolarum liber ad Atticum, ad Brutum.

Petri Bellorii Historiarum liber. ³

Iusti Lipsii Politicorum siue ciuilis doctrinae liber.

Auli Gellii Noctium Atticarum liber.

M. T. Ciceronis Epistolarum familiarium liber.

Cypriani Soarii Societatis (Jesu) de arte Rhetorica (igy).

Andreae Monoszljaj de Cultu Imaginum liber ⁴

Maximorum Haeticorum Francisci Daudidis et Blandratae Georgii liber. ⁵

M. T. C. Orationum tomus tertius.

Dialectica Lessij.

P. Terentii Comediarum liber.

Enchiridion precationum piar. ex SS. Patribus collectarum liber.

Ioannis Despauterii ⁶ Rudimentorum liber, continens idem volumen alios libros.

Ioannis Gaspari Ruslandi (igy) Britanni de gestis (olvashatlan) liber. ⁷

³ Bellorius számos régészeti munkának szerzője levén, nem tudható, melyik műve lappang ezen általános cím alatt.

⁴ Teljes címe: De Cultu Imaginum. Az idvössegre into kepeknek tisztelétiről való igaz tudomány. N.-Szomb., 1589. 4 r. (Szabó Károly. R. M. Könyvtár I. 230. sz.)

⁵ Címe: Refutatio Scripti Georgii Majoris, in quo Deum trinum in personis, et unum in Essentia . . . probare conatus est. Authoribus Francisco Daudidis Superintendente et Georgio Blandrata Doctore. 1569. (Ismerteti Szabó K. R. M. Könyvtár-ának legközelebb megjelenő II. kötetében 121. sz. a.)

⁶ Despauterius két munkáját találtam, ily címek alatt: 1. Ars versificatoria Joannis Despauterii Ninivitae Bergarum apud Divum Guinnocum Ludi magistri. Argentorati 1512. 4 r. és 2. Commentarii Grammatici. Lugduni 1563. 4 r. (Aminson Henr. Bibliotheca Templi Cathedralis Strengnensis. Stockholmiac 1863. pag. 207.) Ramócsay hiányos feljegyzéséből nem tudhatni, e munkák melyikét érti.

⁷ Helyesebben: Joa. Gasp. Rutlandi Britanni; kinek azonban csak ily című munkáját találtam: Loci communes Theologici rerum, quae hodie controvertuntur. Paris, 1573. 8 r. (Hyde Thom. Catalogus impress. Librorum Bibliothecae Bodleyanae. Oxonii 1674. 2 r. pag. 122.)

Stephani Saxopolitani Panegyris.⁸

Illi ac Rdi D. Demetrii Napragi Oratio ad Regem Poloniae.⁹

Exempla Orationum Legatorum trium Regum Japoniarum.¹⁰

Christophori Varseuici Orationes tres ad Regem, Senatam et Equites.¹¹

Ricardi Pacij de fructu qui ex doctrina percipitur.¹²

Aurca Rosa Sylvestri de Prierio.¹³

Libellus parvus manuscriptus.

De rebus gestis Alexandri magni extractus elegans.

Duo Codices Orationum *proprio meo Marte conscriptarum, unus factus Olomucii, alter alibi.*

Lectionales maiores in sto folio sunt duo.

Lectionales vero minores in 8-o sunt 5.

Resignavi haec Posonii, in Aedibus meis die Junii A. 1614.

Összesen: 23 kötet nyomtatvány és 11 kötet kézirat.

Ramócsaházy Mihály életéről csak igen keveset mondhatok; mert a rendelkezésemre álló adatok születési helyét és évét, hol és mikor végzett tanulmányait, egyházi pályára lépését s azon kifejtett működését sűrű homályban hagyják. A főnebbi jegyzetekből csak az bizonyos, hogy 1601-ben Sárospatakon megfordult; 1614 előtt Olmützben, hol kézíratainak egyik

⁸ Ismeretlen író.

⁹ Naprágyi III. Zsigmond királyhoz 1595. márczius 11-én mondott beszéde ugyanazon évben Krakóban kiadatott. (Katona. Hist. Metr. Eccl. Coloc. II. 72. l. és Pauer János: Az egyházi rend érdeme M. O. történetében 427. l.)

¹⁰ Ismeretlen munka.

¹¹ Varsevicz Kristóf jelzett művét nem találtam. Ismeretes munkái ezek: Turciae Historiae LL. XIV. His accesserunt opuscula duo L. Friderici Ceriole de Consilio et de Consiliariis Principis, et de Legato, Legationeque eiusdem, Cracoviae 1595. 2 r. és: Caesarum, Regum et Principum . . . vitarum parallelarum LL. II. Francofurti 1604. 8 r. (Bauer Joh. Jac. Bibliotheca librorum rariorum. Nürnberg, 1772. T. IV. p. 234. és Catalogus Bibliothecae Bunavianae Lipsiae 1753. T. II. pag. 221.)

¹² Basileae, apud Joa. Froben. 1517, 4 r.

¹³ Teljes czíme: Rosa aurea, i. e. Expositiones super Evangeliiis de tempore et de Sanctis. Hagenau. 1500. I. kiadás. — Ugyanott 1516 kis ivr. Utóbbi kiadás könyvtárunkban is megvan.

kötetét írta, hosszabb ideig tartózkodott és az utóbbi évben már Pozsonyban állandó lakással birt, mint kanonok-e vagy alsóbb fokú egyházi hivatalban? ez szintén nincs kiderítve. Rimely Károly¹⁴ őt a pozsonyi kanonokok névsorában csak 1616-ik évnél említi. E díszes állás előnyeit azonban Ramócsaházy zavartalanul nem élvezhette; mert több éven át Balásffy Tamás, pozsonyi prépost részéről a legnagyobb méltatlanságokat, rágal-makat, sőt tettelegesen bántalmakat is szenvednie kellett,¹⁵ melyek nemcsak kedélye nyugalmát feldúlták, hanem anyagi helyzetét is majdnem tőrhetlenné tették. A szenvedett számos jogtalanság és sérelemért némi kárpótlásul a király 1621-ben számára a kamarai kincstárból 100 frtot utalványozott, két évvel később pedig sz. Ányosról címzett tihanyi apáttá nevezte ki.¹⁶ Mint ilyen jelen volt a Pázmány Péter esztergomi érsek által 1630-ik évben Nagyszombatban tartott zsinaton.¹⁷ További életpályájá-ról mitsem tudunk, s ha helyes Rupp Jakabnak azon adata,¹⁸ mely szerint 1643-ig volt tihanyi apát: akkor halála is valószí-nűséggel ezen évre tehető.

¹⁴ Capitulum Ins. Ecclesiae Colleg. Poson. 1881. 269. l.

¹⁵ Balásffy Tamásnak ezen botránnyos erőszakoskodásait, melyekre a különben jeles férfiút rendkívül heves természeté ragadta, terjedelmesen és érdekesen leírja Fraknói Vilmos „Pázmány P. és kora“ cz. művében. I. k. 397. és köv. ll.

¹⁶ Rimely, id. h.

¹⁷ Szvorényi Mich. Synopsis Decretor. Synod. Vespri. 1807. 67. l.

¹⁸ Magy. Orsz. helyrajzi Története I. k. 339. l.

